Praksa Evropskog suda za ljudska prava od 19.11.2026. godine[1]

NVO MANS protiv Crne Gore (br. 30130/24), 19.11.2026.

Povreda člana 10. Ek

Podnosilac predstavke je crnogorska nevladina organizacija, NVO MANS, registrovana 2000. godine u Podgorici, čiji su deklarisani ciljevi suzbijanje organizovanog kriminala i korupcije na visokom nivou u Crnoj Gori, uz istovremeno unapređenje transparentnosti i odgovornosti institucija, kao i jačanje građanskog nadzora nad njihovim radom.

Predmet se odnosi na odbijanje notara da podnosiocu predstavke dostavi kopije dokumenata koje je tražila nevladina organizacija, a koji se odnose na ugovore zaključene između jedne javne funkcionerke i njenog supruga.

Organizacija se, pozivajući se na član 6. (pravo na pravično suđenje) i član 10. (sloboda izražavanja) Evropske konvencije o ljudskim pravima, žali da joj je uskraćen pristup informacijama, kao i da su razlozi navedeni u domaćim sudskim odlukama u tom pogledu bili irelevantni i nedovoljni.

Evropski sud je istakao da su domaća tijela odbila zahtjev uz obrazloženje da tražene informacije predstavljaju profesionalnu tajnu; da organizacija nije osoba koja može tražiti takve kopije; da nije dostavila dokaze koji ukazuju da su zainteresovane strane pristale da može pregledati kopije; i da nije navela da ima legitimni interes da traži te dokumente.

Evropski sud je uzeo u obzir činjenicu da mjerodavno zakonodavstvo predviđa postojanje pretežnog javnog interesa za otkrivanje informacija – koje su inače ograničene prema članu 14. Zakona o slobodnom pristupu informacijama – u slučajevima kada tražene informacije sadrže podatke koji opravdano ukazuju, između ostalog, na korupciju, nepoštivanje propisa, nezakonitu upotrebu javnih sredstava ili zloupotrebu javne funkcije.

Iako je organizacija - podnositeljica predstavke iznijela taj argument pred domaćim organima, Evropski sud je istakao da nema dokaza da je bilo koji od tih organa, prije odbijanja zahtjeva organizacije, zaista izvršio uvid u bilo koji od traženih dokumenata kako bi provjerio navode. Mjerodavno domaće zakonodavstvo također predviđa da i druga lica, koja nisu stranke u pravnom poslu zaključenom pred notarom, mogu izvršiti uvid u predmetne spise ukoliko za to imaju opravdan interes.

S tim u vezi, Evropski sud je naveo da su domaći organi samo naveli kako organizacija - podnositeljica predstavke nije ukazala na to da ima opravdan interes za tražene informacije, a pritom nisu uzeli u obzir dobro poznatu ulogu te organizacije u crnogorskom društvu i njenu posvećenost istraživanju korupcije, niti činjenicu da su se tražene informacije odnosile na određenu javnu funkcionerku, njenog supruga, te njihove prihode i imovinu.

Stoga domaći organi nisu na pravilan način utvrdili da li je organizacija - podnositeljica predstavke imala opravdan interes za tražene informacije. Također, propustili su uzeti u obzir propise koji uređuju zaštitu ličnih podataka.

[1] Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Ustavni sud, utvrdivši da nije došlo do miješanja u prava organizacije podnositeljice zagarantovana članom 10. Konvencije, nije ispitivao da li su domaći organi proveli analizu srazmjernosti. Iako je sasvim moguće da bi domaći sudovi, nakon razmatranja ovih dodatnih elemenata, i dalje utvrdili da ne postoji pretežni javni interes za otkrivanje svih ili barem dijela traženih informacija, Evropski sud je zaključio da u konkretnom predmetu oni nisu proveli odgovarajuće odmjeravanje interesa, uzimajući u obzir sve relevantne interese.

Evropski sud je zaključio da, iako su razlozi koje su iznijele domaće vlasti bili relevantni, oni nisu bili dovoljni da pokažu kako je odbijanje otkrivanja svih ili dijela traženih informacija bilo „neophodno u demokratskom društvu". Shodno tome, došlo je do povrede člana 10. Evropske konvencije.

De Haro i drugi protiv Francuske (br. 18292/23, 18580/23 i 41723/23), 19.11.2026.

Nema povrede člana 8. Ek

Nema povrede člana 14. u vezi sa članom 8. Ek

Podnosioci predstavki, Florence de Haro, Vanessa Quetstroy i Pierrick Thévenon, francuski su državljani, rođeni 1966., 1981. i 1988. godine, a nastanjeni su u Marseilleu, Raimbeucourtu, odnosno Saint-Martin-en-Hautu.

Predstavke se odnose na to da podnosioci – zaposlenici u državnim bolnicama i vatrogasac – nisu ispunili zahtjev za vakcinaciju protiv COVID-19, zbog čega su privremeno suspendovani s posla bez naknade.

Pozivajući se na član 8. Konvencije (pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života), podnosioci navode da je zahtjev za vakcinaciju protiv COVID-19 povrijedio njihovo pravo na poštovanje privatnog života.

Pozivajući se na član 14. (zabrana diskriminacije) u vezi sa članom 8., prvi i treći podnosilac predstavke se žale na različito postupanje prema vakcinisanim i nevakcinisanim radnicima u zdravstvu i službama za hitne intervencije, tvrdeći da je takvo postupanje bilo diskriminatorno i neopravdano. Treći podnosilac predstavke također se žali na neopravdano različito postupanje prema francuskim vatrogascima i stranim vatrogascima koji su upućeni u Francusku radi pružanja pomoći.

Uzimajući u obzir sve okolnosti predmeta, i bez potcjenjivanja posljedica koje su mjere suspenzije, naročito obustava isplate plata, mogle općenito prouzrokovati, Evropski sud je zaključio, imajući u vidu hitnu potrebu za zaštitom zdravlja stanovništva u cjelini, a posebno najranjivijih osoba, izuzetnog konteksta u kojem su osporavane mjere donesene, kao i njihovih konkretnih posljedica za podnosioce predstavki, što pokazuju posebne okolnosti slučaja, da su domaće vlasti postigle pravičnu ravnotežu između suprotstavljenih interesa i da tužena država nije prekoračila raspoloživi prostor za procjenu. Evropski sud je zaključio da nije došlo do kršenja člana 8. Konvencije.

Evropski sud je također zaključio da su postojali posebno jaki i uvjerljivi razlozi za opravdanje razlike u tretmanu na koju su ukazivali podnosioci predstavke. Stoga je smatrao da je nejednak tretman koji podnosioci predstavke tvrde da trpe zasnovan na razumnom i objektivnom opravdanju i da nije diskriminatoran. Zaključio je da nije došlo do kršenja člana 14. u vezi sa članom 8. Evropske konvencije.